

MINH BẠCH HOÁ QUY TẮC XUẤT XỨ HÀNG HOÁ THEO ATIGA VÀ MỘT SỐ VƯỚNG MẮC TRONG THỰC TIỄN THỰC THI

NGUYỄN THỊ KHÁNH *

Tóm tắt: Minh bạch hoá là một trong những nguyên tắc cơ bản của thương mại quốc tế nói chung và thương mại trong ASEAN nói riêng. Trong đó, minh bạch hoá quy tắc xuất xứ có thể giúp thuận lợi hoá thương mại và tạo điều kiện cho các doanh nghiệp hưởng ưu đãi trong nội khối dễ dàng hơn. Tuy các quy định về minh bạch hoá quy tắc xuất xứ rải rác ở nhiều điều luật trong Hiệp định thương mại hàng hoá ASEAN (ASEAN Trade in Goods Agreement - ATIGA) nhưng lại thiếu rõ ràng khiến việc thực thi tại các quốc gia có nhiều khác biệt. Bài viết nghiên cứu các quy định của ATIGA về minh bạch hoá quy tắc xuất xứ và rà soát việc thực thi tại các quốc gia thành viên ASEAN. Thông qua đó, bài viết chỉ ra một số bất cập trong quy định của ATIGA về minh bạch hoá quy tắc xuất xứ bao gồm nghĩa vụ công bố quy tắc xuất xứ và thiết lập cơ sở dữ liệu dẫn đến sự khác biệt trong thực thi giữa các quốc gia thành viên, từ đó đề xuất một số kiến nghị nhằm tăng cường sự thống nhất và hiệu quả trong thực thi nghĩa vụ minh bạch hoá quy tắc xuất xứ tại ASEAN.

Từ khoá: Minh bạch hoá; quy tắc xuất xứ hàng hoá; ATIGA; ASEAN; Việt Nam

Nhận bài: 26/12/2024

Hoàn thành biên tập: 27/7/2025

Duyệt đăng: 27/7/2025

TRANSPARENCY IN RULES OF ORIGIN UNDER THE ASEAN TRADE IN GOOD AGREEMENT (ATIGA) AND SOME OBSTACLES IN PRACTICAL IMPLEMENTATION

Abstract: Transparency is a fundamental principle of international trade, particularly within the ASEAN framework. The transparency of rules of origin (ROO) plays a crucial role in facilitating trade and enabling businesses to take advantage of regional preferences. However, the provisions on ROO transparency within the ASEAN Trade in Goods Agreement are fragmented and lack clarity, leading to differences in implementation across member states. This study analyses the agreement's provisions on ROO transparency and assesses their implementation in ASEAN member states. Based on the findings of key shortcomings regarding the obligations to publish ROO and establish databases, the study proposes recommendations to enhance the consistency and effectiveness of implementing ROO transparency obligations within ASEAN.

Keywords: Transparency; rules of origin; ATIGA; ASEAN; Vietnam

Received: 26 December 2024; Editing completed: 27 July 2025; Accepted for publication: 27 July 2025

1. Đặt vấn đề

Minh bạch hoá, trong đó có minh bạch hoá quy tắc xuất xứ (Rules of Origin - ROO) là một trong những nguyên tắc quan trọng

trong thương mại quốc tế nói chung¹, trong

¹ Ngay từ các vòng đàm phán Uruguay (Uruguay Rounds), các quốc gia tham dự đã nhận thấy sự cần thiết phải đảm bảo tính minh bạch trong các quy định và thực tiễn liên quan đến quy tắc xuất xứ, nhằm ngăn chặn các rào cản không cần thiết đối với lưu thông thương mại quốc tế. Xem thêm:

* Trường Đại học Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội
E-mail: nt.khanh@vnu.edu.vn